

REDACTIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Anul Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 .
pe 1/4 an 5 .
pe o luna 2 .
N-rile de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.
Manuscrise nu se însoțesc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

Respectarea legii.

În campania pornită pentru câștigarea »drepturilor în armată«, ceea-ce ar însemna de altfel *concesiuni* pe contu nu a naționalilor numai, ci pe contu *unității* armatei, răzămul de căpetenie a monarhiei. — până și cel mai moderat Ungur se provoacă la art. XI din 1867 care ci-că li-ar garanțată armată maghiară.

El *respectarea legii* o cer, nimic alt ceva. Ear legea având sancționarea Majestații Sale, trebuie să se ducă la îndeplinire: să se creeze toate condițiunile în care să se desvolte, treptat, treptat, armata maghiară. Deak Ferencz, care a făcut înțelegerea cu dinastia, la armată maghiară independentă s'a gândit, când a redactat menționatul articol de lege: M. Sa primindu-l, a sancționat apriori tendințele care îl frământă acum pe Unguri și ei dacă nu cer *mai de cât* unirea și comandă maghiară, ci s'ar mulțumi și cu mai puțin *deocamdată*, este pentru-că înțeleg și ei, că reforma în armată nu se poate face dintr'o dată, ci pe rind, cu binișorul. . .

Așa vorbesc liberalii cari vor să rămână încă partid de guvernament.

Vorbă e însă că M. Sa, cel mai constituțional și mai cavalier monarh, *înțeles și nu înțeleg* acel articol de lege în sensul în care-l interpretează sfetnicul Ser unguri și se zice că într'o convorbire cu un bărbat de stat maghiar a și spus-o: *la 1867, când a discutat cu Deak, n'a fost vorba de armată maghiară pe contu unității armatei comune.*

Că acesta-i adevărul, se poate vedea și din convingerea neștrămutată cu care M. Sa în ordinul de zi dela Chlopy și manifestul dela 22 Septembrie accentuează că reprobă »tendențele unilaterale.«

Dar, în sfârșit, să admitem și teoria Bartha Miklós, care în »Magyarország« dela 6 Octombrie zice: desvoltându-se nația în intervalul dela 1867 și până acum, trebuie lărgit și cercul aspirațiilor și creat fondul legal pentru realizarea aspirațiilor. . .

Foarte bine. Dar oare în statul acesta numai Deak, n'a aibă aspirații?

Și mai presus de toate: *la 1867 numai pentru ocrotirea Ungurilor s'au creat legi?*

Nu s'a făcut atunci o lege a naționalităților? Și executatu-s'a vr'odată sincer această lege?

Și cine n'a eșecutat legea aceasta? M. Sa desigur nu poate fi acuzat. Pe când nu există guvern unguresc, dela 1867 încoaci, care să nu fi escelat prin nesocotirea legii de naționalități. Și chiar întreaga obște maghiară nu este oare pornită și nu cere deslințarea art. 44 dela 1868?

Ei, dacă așa stau lucrurile, nici un Ungur n'are drept să acuze Coroana că face dificultăți la aplicarea vre-unei legi.

Tot așa, dacă vorba e să li-se facă Ungurilor *concesiuni* în virtutea progresului ce ei au realizat în cești din urmă trei zeci ani, nu este oare adevărat că *naționalitățile au progresat și ele*, prin urmare și lor li s'ar cuveni crearea

fondului legal în cadrul căruia să se poată desvolta?!

Și noi am avea și avem drept să cerem garanții pentru desvoltarea noastră îndeosebi din cauză, că până-ce dela 1867 încoaci Ungurii au fost într'una *favorizați*, acordându-li-se legi cum li-au dorit și redactat ei, noi celelalte naționalități, am fost mereu prețerați. ba încă ceva mai grav: s'au adus legi împotriva cărora am protestat dela vladică până la opincă.

Așa stau lucrurile. Șoavă stău să tacă deci și să nu vorbească de respectarea legilor, căci toți fruntașii lor nu s'au ilustrat decât prin călcarea fătășă și cinică a legilor.

Alți aliași. Eri ziarele kossuthiste vesteau cu bucurie alianța cu Klorf, din publicație telegrama garibaldiană, cari din congresul — ireductibil ținut la Udine au trimis la Budapesta următoarea telegramă: »Congresul Pro Triento e Trieste adunat la Udine sub presidenția generalului Ricciotti Garibaldi amintindu-și de vechea frație glorioasă maghiaro-italiană și de luptele date sub egida lui Kossuth și Garibaldi, salută cu însuflețire pe Maghiarii înrași în luptă pentru apărarea drepturilor lor naționale«

Înălțării frații italieni desigur că nu-și dau seamă de »lupta« Ungurilor care e pornită nu pentru »apărarea drepturilor naționale«, căci nimeni nu voiește a le răpi nici un drept, ci pentru cucerirea de concesiuni pe contu altor neamuri.

Cât privește acum pe Ungurii cari se bucură de nouă aliați, earst punem întrebarea: cum se împacă *diastolicismul și ireductibilismul* la un loc. ?

Darea refuzată. Orașele maghiare continuă a ținea ședințe șgomotoase în cari cu mare însuflețire patriotică refuză darea către stat și oprește pe slujbași a primi dare dela cetățenii cari ar voi să plătească de bunăvoie.

Ungurii degenerază.

Sunt luni de zile de când presa maghiară asurzeste și cu »imperialism maghiar« câștigat trebuie să fie cu milioane, pentru-că imperiul maghiar s'ajungă o realitate. Puțini dintre cei-ce scriu se gândesc însă la cruda realitate: la *degenerarea* neamului unguresc, ceea-ce se poate dovedi cu — cifre.

Între cei puțini amintim totuși pe »Szövetkezős«, revista săptămânală scoasă de agrarii dela »Házánk«, care în numărul seu din urmă scrie următoarele:

»Fii Budapestei. Cele din urma statistice oficiale dau tabloul interesant al marelui schimbări morale și fizice, peste care a trecut Ungaria în cei 30 ani din urmă. Pe la începutul anilor 70 pe o mie de locuitori din Budapesta cădeau mai mult de 40 de nașteri, ear în 1902 numai 30. Raportul de nașteri în 1876 a trecut 45, de atunci a scăzut gradat la 30. Dacă ne gândim, că în timpul acesta cât a sporit averea în capitală, și cu asta lucsul, ear pe de altă parte cât a crescut numărul Orvelor, cari de obicei sunt foarte spornici, cum astfel putem observa în adevăr, ne schimbarea radicală s'a făcut. Înca 30 de ani asemenea celor trecuți, și școalele capitalei vor fi pline numai cu copiii proletarilor și ai imigratorilor Orrei. Vor fi aceștia în stare să ia asupra lor capitalele? Ear se împăna locuitorilor capitalei?«

La asta să găsească onorabili »imperialiști« cadenta!

Luptă sângeroasă între soldați și civili.

Seghedin, 6 Octobr.

— Corospondență specială a »Trib. Pop.« —

Soldați cari depun cununa pe solul statuii lui Kossuth. — Comanda militară ia cununa. — Cetățenii revoltați. — Luptă sângeroasă.

Azi Seghedinul a fost teatrul unor evenimente cari în viața de stat a Ungariei pot să aibă grave urmări. Agitația kossuthistă, îndreptată chiar și spre casarme, a avut de rezultat că soldații unguri ai regimentului d'aici au depus azi dimineață coroana pe statuia lui Kossuth. Pe panglica mare tricoloră au scris: »Memoriei Tale glorioasă — Soldații reținuti.«

Coroana au depus-o deci soldații cari au fost reținuți să servească și dela 1 Octombrie încoaci.

Soldații cari au jurat fidelitate Imperatului și Regelui să încoroneze pe Kossuth, asta până acum nu s'a întâmplat.

E lesne deci de înțeles, că mergând vestea în oraș, civili s'au emoționat adânc și au grăbit la statue, să vada minunea!

Comanda militară a auzit însă și ea și generalul Csalány, comandantul diviziei de honvezi cu reședința aici, a trimis îndată pe adjutantul seu Horvath Sándor la poliție, să ceara ca aceasta să ia de pe statue cununa soldaților. Poliția n'a vrut să îndeplinească însă această dorință nici după-ce generalul a trimis acolo și pe căpitanul Parutschia.

Neavând încotro, căpitanul și locotenentul au luat cu ei doi sergenți și s'au dus să îndepărteze ei cununa de pe statue. Au dus-o la poliție, s-o păstreze acolo.

Atâta li-a trebuit însă »civililor«. Să fie însăta (!!) memoria »sintului bătrân!.. S'au adunat deci înaintea primăriei, unde e și poliția, și au început să lărmuiască, cerând cununa, pe care s-o ducă îndărăt. Ba o delegație în frunte cu deputatul kossuthist Polczner a intrat chiar la căpitanul poliției și arătând »indignarea poporului« pentru »blatfemia« comisă de comanda militară, a pretins cununa. Vicecăpitanul Szücs József, ca »patriot« bun ce este, li-a și dat-o îndată.

Cu alaiu mare cununa a fost dusă la statue.

Patrioții înfierbântați nu s'au mulțumit cu atâta, ci s'au dus la locuința locotenentului Horvath unde au spart toate ferestrele și era să demoleze și casa, să intre înăuntru, dacă dela casarmă de honvezi din apropiere nu grăbea un detașament de soldați cari au împrăștiat iute mulțimea.

Asta s'a întâmplat înainte de amiază, pe când se serba de altfel »ziua de doliu«.

După amiază cele patru companii ale regimentului 46 infanterie, sub conducerea căpitanilor Helmer și Dominic s'a dus la statuia lui Kossuth. Miliția s'a postat pe piața Klauzal, unde statuia era înconjurată de mulțime de Unguri.

Cununa soldaților era atârnată de mânerul săbiei statuii lui Kossuth.

Din trupă se desprinde un detașament, acela înaintea spre statue, un soldat se urcă pe statue și la cununa. »Civișii« lărmuiau, așa, cu jumătate gură, »hangos«-i au devenit însă numai când trupa a plecat spre casarmă, ducând cununa. Atunci au început să fluiera, bua unul mai viteaz a dat și cu o cărămidă, lovind un soldat în cap, așa că acela a și căzut scaldat în sânge, încât au trabuit să-l ducă în casa din apropiere.

Nu s'au mulțumit nici cu vitejia aceasta, ci s'au strâns în fața casarmii de pe piața Murșului. În fruntea demonștrărilor era Dr. Gáál Endre, consilier orășenesc. Și nu s'au mărginit să ceară cu glas tare cununa, ci au început să jermoneze.

S'au deschis însă atunci porțile și au ieșit un batalion de soldați, cu baioneta la pușcă, comandați de căpitanul Dominic.

Mulțimea s'a concentrat atunci înaintea casei generalului Csalány, unde striga »abzug«, a spart ferestrele și urla sălbatic. Miliția a împrăștiat însă mulțimea.

Scandalul nu s'a putut termina însă, că mulțimea s'a adunat ear în fața casarmii unde înjura pe soldați. Căpitanul Dominic a ordonat atunci ca soldații să încarce armele, a somat apoi mulțimea să se retragă. Trompetele au sunat de trei ori, dar demonștrății nici gând n'aveau să se împrăștie.

S'a comandat atunci asalt și în câte-va clipe grămada de demonștrăți a fost spartă și vaete teribile umpleau văzduhul. Se produsese încăerări între soldați și civili. Soldații loveau cu baionetele, civili cu bastoane și petri.

Se comandă atunci foc. Mulțime de Unguri căzură scaldată în sânge. Sunt zeci de răniți între cari Nagy Ferencz frate de moarte. Alții vre-o zece au fost duși la spital. Judele de instrucție Humbacsek încă în decursul nopții i-a interogac.

Între astea a sosit și cavaleria, care a dat șarjă, așa că în scurtă vreme pieța a fost curățită de mulțime. Pe străzile laterale s'au petrecut însă demonstrații mai mici și ferestrele locuințelor oficerilor din oraș au fost pretutindeni sparte.

Ziarele d'aici au apărut în ediții extraordinare. Ele agită grozav populația și insultă oștirea M. Sale. Se face apel către soldații unguri să nu cumva să tragă asupra fraților lor (dacă s'ar mai întâmpla demonstrații!). Se vorbește însă că încă la noapte vor sosi aici soldați (români) din regimentul 29 (Temișoara).

A-11

Cine-i Körber?...

În articolul din care am estezat ieri ceea-ce scrie despre moștenitorul Rusiei, al Germaniei și despre moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, »Jövendő« scrie și despre Körber, »ministru președinte al moștenitorului de tron«.

Că cine este el? — mă întrebați uimiți. Eată-l, de ani de zile e factorul expus al politicii austriace, e dl Körber, care a ținut

vorbire în Reichsrath, s'a dus la Budapesta, unde a tras la „Regina Angliei”, a discutat cu Széll Kálmán pe câmpul de luptă al înțelegerii. — și mai știe Dumnezeu — ce-a mai făcut, mereu înaintea noastră, de mulțori cu noi, altă-dată contra noastră — și acum este la iveală că nu l-au remarcat.

Era om șters până acum, în fața noastră a Ungurilor, chiar și aici în Viena, un domn care desigur există, a cărui siluetă nu i-o schițează însușirile personale, ci pălăria lui, pachetul, ghețele de lac.

De ani de zile sunt în atingere cu acest domn și acum pentru întâia oară îl privește în ochi.

Ved doi ochi mari negri a la Baselow, pe un cap de bulldog.

Acesta e dară domnul, pe care l'am cunoscut; dar ne-a deșteptat curiositatea, de când în zilele trecute a demantat în numele împăratului austriac, pe ministrul president al Ungariei. Deja de mult, foarte de mult, nu s'a întâmplat, ca ministrul president austriac să păcălească pe colegul său maghiar, adevărat țara Ungurească. Cine e acest om? de unde vine? ce mănăncă? care e psihologia lui? ce patimi are. — cu un cuvânt ce e, cine e ministrul president al Austriei?

Depinde de aceea, cui trebuie să-i răspund la aceste întrebări. Eu d. e. și mulți împreună cu mine, care privim lucrul fără patimă din distanță, și pe oamenii, cu cari au interese personale. — am răspunde: că acest domn în realitate nu e ministrul president al împăratului austriac, ci al moștenitorului de coroană.

Alți ar spune altceva. De exemplu marchisul Bacquehem, ministrul de război de odinioară, care a cioplit om din Körber, adevărat șef de secție din concipistul de odinioară. Măcătorul de stridii, e un draguț bătrân, care privește lumea și oamenii fără iluzii, a ajuns ca creatura lui să-l fie șef, ministru-president. — pe când el, marchisul brav, e la judecătoria administrativă, ca președinte de secție. Dacă faci cerceta cu întrebările de sus pe domnul sarcastic în salonul lui particular, în strada Stadion Nr. 5, marchisul poate ar ofta în modul următor:

— Din omul acesta, care-mi ajută să-mi îmbrac haina — e nemai pomenit. — a devenit ministrul meu president! Și a auzit deja, ce fel de poziție și-a asigurat pentru cazul când s'ar retrage? El va fi presidentul judecătoriei administrative. — cu un cuvânt acest om până la moarte își va fi șef!

Presidentul senatului, din întâmplare ar găsi, că Körber îi e ministru president. Ear acumă voi să vă explic cum înțeleg că Körber e ministrul president al moștenitorului de tron.

Evenimentele timpului din urmă au scos mult în relief persoana prințului de coroană Francisc Ferdinand. Și încă în așa măsură, cum în Ungaria nici nu se presupune.

Se zice că regele, care până acum e zel neobosit, el singur săvârșea multe și grelele afaceri ale guvernării, în cari nu lăsa să se amestece nici moștenitorul de tron, de prezent e rău dispus, adeseori se

provoacă la vârstă lui înaintată și evită ocazia, ca să aducă singur vre'o hotărâre.

Când a început criza maghiară asupra chestiei armatei, pentru prima oară s'a întâmplat că regele a zis:

— *Să se mai promoveze și Francisc și așa mitorul pe el îl privește.*

Într'adevăr, pentru prima oară s'a întâmplat, că Francisc Ferdinand în calitate de moștenitor de tron, să joace rol independent cu ocazia vizitei unui suveran străin. În Viena se privește ca un eveniment senzațional, că sub pretext de vânătoare în grădina din Lainz, moștenitorul de tron a petrecut o zi întreagă în societatea împăratului Wilhelm, fără să ia parte și regele nostru, care e un vânător pasionat. S'a dat ocazie împăratului și fiitorului împărat, să se poată apropia unul de altul în deplină intimitate.

Pentru abonenții noștri.

Incă odată amintim tuturor abonenților noștri că prețul abonamentului este a se plăti înainte. N'are să se supere deci nici unul, dacă cerem să îndeplinească aceasta, și cu atât mai puțin dacă trimitem chitanțele prin post.

Noi zilnic avem cheltueli mari cu scoaterea ziarului și dacă nu vor plăti abonenții, din ce am acoperi cheltuelile, că nici posta nu dă timbre pe așteptare, nici redactorii nici tipograful nu pot lucra fără a fi plătiți înainte.

Și apoi noi am făcut și jertfe ș'am și așteptat destul, căci sunt sute de abonenți cari sunt dator și pe anul trecut.

Am hotărât să fac m rinduială de săvârșită. Și după-cum citorii cer foaia regulat, bine scrisă și bine tipărită, tot așa și noi nu vom mai trimite celor ce nu plătesc regulat și vom lua măsură neplăcută pentru cei cari după ce noi li-am arătat bunăvoință, drept resplată se arată nerecunoscători

Pe prietenii buni îi rugăm să fie pildă și în privința plății abonamentului și în privința răspândirii lui.

Stăm în ajunul unor vremuri istorice, e vorba de intrarea în luptă bărbătească pentru creșterea unei sorți mai bune a neamului românesc. Cine ține să-și dea partea sa de luptă, întâiu de toate să ajute la întărirea presei naționale, până ați aproape singurul mijloc de luptă și chemat s'aducă servicii prețioase și în viitor.

„Tribuna Poporului” a dat dovezi că are în juru-i grupate cele mai bune puteri naționale. Luptăm fără șovăire de ani de zile și cerem spriginul fraților Români înspre ducerea la isbândă a cauzei naționale.

Cine ni-e prieten și cine ține să pună umărul la lupta ce o purtăm, să sprijinească întâiu de toate ziarul și să-l răspândească în cercuri cât mai largi. Apelăm îndeosebi la preoțime și învățători, cari dacă își vor îndeplini această datorie, propria poziție își vor întări-o. Atâția însă ni-au mulțumit pentru că-i apărăm de socialism și atâtea curente primejdioase și ne roagă să nu contenim lupta.

Lupta se poartă însă cu jertfe și oboseală. Cerem aceste jertfe și oboseală dela toți Români de bine.

„Tribuna Poporului.”

„Astra” la Nicolintul-Mare.

— Impresii și reflexii. —

Comitetul despărțământului Vârșet al „Astrei”, a venit între al s'e, să le vadă de cap și și-a ținut adunarea generală anuală în Nicolintul-Mare, în ziua Nașterii Născătoareii de Dumnezeu, adevărat în 8/21 Septembrie.

Comitetul despărțământului în frunte cu harnicul său președinte dl. I. M. Roșu și însoțit de inteligența din Vârșet și jur a sosit la Nicolintul-Mare cu trenul de dimineață, la orele 9 jum. A fost salutată în gară din partea On. Domn. An. Popovici, gr.-or. român din loc. care dinpreună cu colegul D-Sale On. D. Pincu în fruntea unei prea frumoase cete de inteligenți și țărani a alergat să bineventeze comitetul și oaspeții ceilalți.

Circa 25—30 trăsuri duc oaspeții la Sft. Biserica, unde se și începe celebrarea serviciului divin din partea On. D. A. Popovici, preot în loc, N. Iorgovici preot în Marghita-Mare și A. Corcea, preot în Coșteiu. Răspunsurile le-a cântat corul din Alibunar, sub conducerea zelosului învățător dl. Petrișor.

Țărani, ca creștini, în decursul s. d. au făcut cea mai bună impresiune, ceea-ce m'a făcut să presupun, că sunt convinși despre sfințenia instituției mântuitoare de viață: a Bisericii și că nutresc adevărată iubire pentru reprezentanții acestora, pentru preoți. M'am convins însă ulterior, că o parte din ei numai în urma simțului de conservare și a obiceiului nu s'a rupt încă și formal de biserică și și aceasta, dacă nu se va schimba mersul lucrului, se va întâmpla cu siguranță. Sperăm însă, că inteligența din Nicolintul va zidi pe baza solidă ce a pus-o viitoarea clădire „Astra”. O parte din locuitorii Nicolintului adevărat, nu în urma sărăciei materiale, ci spirituale a devenit aderentă ideilor, — despre cari de nu aș fi convins, că nu pot prinde teren între țărani noștri, decât numai pe timp limitat, m'aș îngrozi să le numesc... — a devenit aderentă ideilor socialiste. Faptul acesta a eșit la iveală în decursul conferinței On. D. A. Corcea intitulată „Mijloace de înaintare”, despre care va fi vorba mai în jos.

Serviciul divin s'a terminat în modul cel mai demn pentru astfel de ocazii prin intonarea imnului „Latina ginta e regina” din partea corului dlui Petrișor. Acest cântec intonat tocmai înainte de deschiderea ședinței mărind mândria națională în peptul fie-cărui din ascultători, i-a transpus pe aceștia într'o atmosferă deamă de demnitate sărbătorii, cu care ocaziune în fie-care an visăm vișuri frumoase în zile de sărbători mari. Pentru aceasta dl. Petrișor merita a fi indicat ca exemplu de imitat.

Atât i-a mai trebuit inimii românești nespuse de simțitoare a din parte-ne mult veneratului și iubitului domn președinte I. M. Roșu. Inima sa s'a aprins și cuvintele ce se deslăiau de pe buzele sale făceau ca inteligența și poporul mereu, merer să tresară. Face cunoscut țăraniilor, cinsunt acești căpuțați veniți azi între ei și ce vreau, explică cuvântul „Astra”, arată menirea ei măreață, laudă comitetul aranjator, ca a ales un loc atât de potrivit pentru ținerea ședinței, ca biserica; mulțumește țăraniilor, că s'au prezentat la adunare în număr așa de frumos și-l roagă să asculte cu răbdare ce li-se spune ac.

— De-ai voștri suntem — a zis dl. Roșu — și între al noștri am venit, nu ca să luăm ci să dăm. Ce? Aceea, ce în lumea, în în care am umblat, am agonisit: lumina. Și v'o dăm cu tot dragul inimii, căci frații ne sunteți, măcar, că avem mâni mai albe ca ale voastre. Inimile noastre acelează bătăi ne bat ca și ale voastre, aceleași dorinți avem ca voi și ca voi avem și noi păsurile noastre; fala noastră sunteți voi, că și noi dela opincă ne tragem. Am venit la voi să vă plătim, căci ve suntem dator și vă plătim cu lumină: cu sfaturi și cu cărțile ce le vedeți aci înaintea mea și pe cari le vom împărți între voi. — Prietenii aceste cuvinte țăraniilor deodată par'că au fost smulși din sfera ideilor, în care s'au învîrtit până acum și nu puteau de sigurgândi și simți, decât cu vorbitorul împreună. Stăteau ca înmarmorati înaintea omului, ca și dela care n'au mai auzit poate nici-când, cuvinte pline de atât de dragoste adresate lor; n'au mai simțit poate inima, care să bată atât de asemenea cu alor. Nu voesc să zic prin aceasta, că doar conducătorii lor sufletești din comună nu s'ar interesa de ei. Din contră, arată splendidă a sărbătorii: primirea înosului număr de membrii din comuna, banchețul și frumoasa petrecere de seară au dat destulă dovadă despre inima lor românească. Puțini oameni au însă darul de a exprima fidel aceea-ce simt și de a răpi masele cu sine ca și dl. Roșu.

(Va urma.)

Congregația comitatului Timișanilor

— Dela raportorul nostru special. —

Municipiul comitatului Timișanilor și-a ținut Lună înainte de amiază congregația de toamnă, destul de bine cercetată. Primul obiect al ordinii de zi, bugetul comitatului, care reprezintă la chel-

bisericești și de ura contra bisericii ortodoxe.

Cetitorul se va întreba uimit, că cine a putut înfruri așa de ciudat asupra dlui Tocilescu, ca să-și schimbe de-odată preriile, ce și-le formase la început a scrierilor mele „Vechile Episcopii românești”, fără a fi în stare să aducă măcar un singur argument temeinic, pentru a-și justifica schimbarea.

În privința aceasta a-și putea da tărâmurii întemeiate. Dar nu cred a fi oportunit, să mă amestec în luptele politice de partid din regatul României, în care nici odată nu m'am amestecat. Nici nu vreau să desvlesc misteriozitatea meschină pornite de domniș din Sibiu până dincolo de munți în potriua mea, care mi-am jertfit nu numai puținele venite, de cari dispun, ci și sănătatea pentru cercetarea adevărului și desvălirea trecutului nostru atât de întunecat.

Dacă domnilor din Sibiu nu le place adevărul spus de mine fără șovăire, cum se cuvine unui scriitor conștiu de chemarea sa, poștească și arete cu dovezi și documente, că unde și pentru ce am greșit. O pot face ușor aceasta, căci eu pretutindenea am indicat izvoarele și am publicat documente noue, inedite. Este și timpul, ca după cercetările făcute de Șincai, Clain, Maior, Cipariu, Barițiu, Moldovan, Ardelean și alți uniți, să vedem și munca serioasă a domnilor din Sibiu în ogorul in-

Vechile episcopii românești.

„Telegraful Român” din Sibiu în numărul său 94 din anul curent publică cu o adevărată satisfacțiune raportul, ce dl. Gr. G. Tocilescu l'a făcut Academiei române despre scrierea mea „Vechile Episcopii românești.”

Nu pot controla, dacă dl. Gr. G. Tocilescu a făcut aievea acel raport, căci volumul Analelor Academiei în care se va publica raportul autentic, nu a apărut încă. Cel puțin eu nu l'am primit, deși mi-se trimite toate publicațiunile Academiei Române, fiind și eu membru corespondent al acestor înalte instituțiuni.

Presupun însă, că „Telegraful Român” și alte foți românești, ca d. e. „Foaia diecesană” din Caransebeș (numărul 35—1903) au publicat înainte de vreme chiar textul autentic al raportului dlui Tocilescu, ceea-ce dovedește, că domniș dela „Telegraful Român” cultivă relațiuni intime cu dl. Tocilescu.

Am cetit deci și eu raportul din chestiune, și am rămas ulmit, vîzînd, că dl. Tocilescu militează în contra premierii scrierii mele „Vechile Episcopii românești” fără a putea resturna cu argumente nici măcar una din aserțiunile mele. Mă aflui deci dispensat de obligămintul de a mă lămuri niște chestiuni, cari sunt de alt-cum destul de lămurate în scrierea mea cea mai recentă: „Discursuri Autonomia bisericească, Diverse.” Unul dintre cei mai

talentați și conștințioși cercetători din generația tinăre, dl. Alexandru Lăpădat, avînd mintea neîntinată de prejudecăți confesionale, și inima neinfectată de pismă și ură, a recunoscut, că toate argumentele aduse de cei-ce s'au sculat în contra teselor susținute de mine în „Vechile Episcopii românești” au fost spulberate în scrierea mea „Autonomia bisericească.”

„Replica părintelui Bunea — zice dl. Lăpădatu — reduce până la unul argumentele aduse contra teselor sale și mai reduce, de sigur, considerabil și terminul de zece ani, pe care părintele Bunea îl acordă, spre convingere, puținilor, cari n'au primit cu bine rezultatul cercetărilor sale istorice” (Sămănătorul).

Domniș dela „Telegraful Român” sunt în credința, că adevărul istoric e pe partea unde se află auctoritatea dlui Tocilescu.

Punîndu-se deci din partea domnilor dela Sibiu toată cestiunea pe baza auctorității, și nu a dovezilor, cari singure sunt hotărâtoare, când e vorba de adevărul istoric, mă simt îndemnat și dator a arăta, că auctoritatea, invocată în cazul acesta, a dlui Tocilescu nu are greutatea, ce i-se dă din partea domnilor sibieni.

Dl. Tocilescu cu un an înainte de ce și-ar fi făcut raportul său prezentat Academiei Române, după primirea unui exemplar din „Vechile Episcopii românești”, imf scris cu mîna sa proprie această epistolă: „Prea cucernice și prea venerat

Domnule canonic! Cu viuă recunoștință am primit prețioasa operă, cu care veniți încă și de astă-dată a înbogăți literatura noastră istorico-bisericească. Ea m'a interesat cu deosebire, căci, trebuie să mărturisim, tare mult am nesocotit până acum istoria bisericii noastre, și prea puțini sunt aceta, cari știu: câtă glorie și mărire națională nu se află într'însa în trecut, câtă speranță și consolare nu află într'însa neamul în viitor! Scrierile Domniș Voastre întreprinse cu un metod științific de cea mai bună școală, cu o conștințioșitate de adevărat istoric, sunt niște mărgăritare scumpe, ce resar și mai strălucitor în seceta de lucrări serioase pe terenul literaturii noastre. Vă mulțumesc din suflet, prea cucernice Domnule canonic, și vă urez an lungi și sănătate deplină, pentru ca de acolo, de pe acel amvon al credinței și al Românisimului glasul pururea să vă fie auzit, și amicii neamului să vă admire, ear vrășmașii să se înduioșeze și să se înmoaie. Cu sentimentele cele mai calde și mai devotate Greg. Tocilescu-București 10 Martie 1902.”

Astfel scria dl. Tocilescu în Martie 1902, ear cu un an mai târziu, în primăvara anului 1903, spunea Academiei Române: „Astăzi opera călugărilor franciscani și dominicani o continuă acești adepți sub forme acoperite. Ei apar ca istorici, ei ne vorbesc de pe catetre de consanguinitatea cu Români, de credința și supunerea Papei, de dispreț față de instituțiunile vechi

NOUȚĂȚI.

ARAD, 7 Octombrie n. 1903.

Știri personale. P. C. Sa Vicarul V. Mangra a petrecut ziua de ieri în Arad, unde a mers să ia parte la ședința comitetului fondatului Elena Ghiba Birta, prezidată de P. S. Sa Episcopul I. I. Pap. Azi dimineața părintele vicar s'a întors la Oradea.

Un comitat puțin patriotic. E vorba de Alba-inferioară, ș-a-nume de cei din fruntea comitatului, cari ar fi înlesnit Românilor «trădători» să intre în armată de bunăvoie. Pentru vrie) îl apostrofază. M. (de la 5 Octombrie) îl apostrofază reu pe funcționarul «cari au călcat fidelitatea ce datorează cauzei naționale, pentru-că în chip oficial i-a lucrat pe mână ministrului de armată Pitreich, asentând pe tinerii naționalităților îndemnați să intre în oștirea austriacă».

Adevărul este însă că funcționarul apostrofați sunt tot atât de buni patrioți ca cei dela «F. M.» și dacă totuși au intrat în armată în oștire, asta nu e lipsa de șicane din partea slujbașilor maghiari, ci tinerii români s'au prezentat cu atâta hotărâre ș-au stăruit așa de mult, că nici toți Zoltanilor partidului kossuthist nu i-ar fi putut împedica să intre în oștirea austriacă.

Distincțiune meritată. Dl George Pop, director financiar în Zombor, autor a mai multor scrieri financiare, publicate atât în românește, cât și în ungurește, unul dintre cei mai distinși funcționari, a fost decorat de Majestatea Sa cu ordul crucea de fer cl. III! — Felicitări sincere!

Gotterhalte în gimnasiul superior. Foile maghiare se năpustesc asupra profesorului Reiser din Sătmar, care cu ocazia zilei onomastice a împăratului a pus studenții să cânte Gotterhalte; se înțelege că aceștia, ca pui de patrioți veritabili ce sunt, au început să facă șgomot teribil și așa nu s'a putut cânta.

Duel între un deputat și jude. Emanuel Abaffy, deputat dietal, și Petz István, jude de tribunal, au duelt erii după prânz la ora unu, în sala de serimă Rákosi în Budapesta. Duelul a durat până la neputința de a mai lupta. Abaffy a primit mai multe răni grave la cap, la pept și la braț. După duel adversarii s'au împăcat.

Refugiul — în viață. Se știe de Lemberg, că într'un hotel de acole s'a petrecut o dramă de dragoste misterioasă. Funcționarul Francisc Grozaesak și o fată cu numele Respineața au închiariat împreună o odaie. Eri dimineața fata s'a depărtat din hotel.

pag. 8). Un alt preot unit se plânge cătră „comisia cesarului regească” împotriva unor preoți neuniți: „deci câtă înfuriare și turburare s'a făcut în poarta sfântă uniții, tot acea a fost izvorul cel rău și viclian; eară viind vremea după rusali, a venit întru acel mai sus numit sat, întru care am fost eu popă, numai ce o început a grăi hula de mine înaintea oamenilor să nu mă ție popă, că sunt un huncțiu unituș și în soboru lor nu le trebuesc... ei a început a mă ocări de mumă și a da cu păltaole (bățele) încât eară eu neavând goale deasupra capului, deci care degetele mi-le-au frânt din cheeturii, despre care o belit carnea de pe ea de și acum se cunosc semnele po diage-te-mi” (Ibid. pag. 11—12).

Accentuez din nou, că aceste documente din veacul al 18-lea dovedesc tocmai contrarul la ceea ce a voit să dovedească dl Alexici Ele ne mai arată însă, că în anumite cercuri ale bisericii neunite s'au moștenit și păstrat până astăzi vechile apucături bizantine, minciuna, înșelăciunea și calumnia, când e vorba de un unit și de lucrările lui desinteresate.

(„Unirea”). Dr. Augustin Bunea.

Fiindcă n'au deschis odaia mai multe ore, personalul hotelului a deschis cu forța. Funcționarul zăcut pe pat. Revolverul era pe masă, lângă el o epistoală în care fata și tinerul declară, că dragoste fără speranță îi împinge la moarte și se roagă să nu le secese cadavrele. Fata a dispărut fără urmă. Deoarece revolverul s'a găsit pe masă, se presupune, că ea ar fi împușcat pe funcționar și apoi a fugit.

Regele Petru răsplătește. Fostul ministru president în Serbia, Vladan Georgevici, scrisese pe vremuri un articol defaimător la adresa regelui Alexandru și a reginei Maria în „Zukunft”, care provocase mare senzație. Din Belgrad se vestește că Vladan Georgevici, care de când Alexandru luase de soție pe Draga, trăia ex-pulsat în Viena, se va întoarce zilele acestea în Belgrad. Aceasta se privește de mare eveniment politic, luându-se ca sigur, că se întoarce chemat de regele Petru.

Cavalerul. Din Paris se publică știri despre înșelătorii fără pereche. O damă din societatea înaltă, a petrecut vara la Aix-les-Bains, aici a făcut cunoștința unui domn anume Mansard, care a spus că e proprietar de mine în America și juca rolul unui cavalier bogat. În realitate era un pungaș de profesie, care-și pricepea bine meseria, căci prin pășirea impositantă și modul distins în purtare, a știut să intre în cercurile cele mai distinse. Într'o seară dama aristocrată se distorse din întemărare mai târziu acasă din casină, și fiind-că bărbatul ei era dus la Paris, l'a rugat pe Mansard s'o conducă până acasă. Mansard se oferii cu multă politețe să facă pe cavalierul ei. Mergând pe câteva aleie întunecoase și necirculate, dintre tufe a eșit păzitorul, care le-a spus că pe vreme atât de înaintată e interzisă plimbarea prin parc. A declarat mai despart, că deoare-ce nu-l cunoaște are să-l escorteze. Dama s'a speriat rău, gândindu-se ce scandal va fi, dacă vom scerba la noaptea în societatea una după omstrina poliției; așa dară la sfatul lui Mansard s'a hotărât să-l mituiască pe păzitorul. I-a promis opt-zece mii de franci dacă va ținea. Păzitorul s'a învoit la asta, dar ea amanea a cerut bijuteriile damei. Indată ce au sosit acasă dama a liniștit-o, că va face la Londra încă în ziua următoare și va aduce banii. Mansard plecă, se întoarce numai peste trei zile și atunci a spus doamnei că numai cinc-zece și două de mii a putut căpăta, și așa ar mai trebui două-zece și opt de mii în bani gata. Dama a plecat la Paris, aici Mansard a condus-o într'o casă, unde după plățirea celor două-zece și opt de mii va căpăta bijuteriile. Dama s'a dus, a plătit banii, a luat cutia; dar când a deschis-o a înmărmurit de spaimă, căci în loc de bijuterii erau numai pacăți de cânuri. Atunci el observă că e înșelată. S'a plâns unchiului ei care făcând arătare contra lui Mansard, acesta a fost deținut.

Cea mai nesticăcioasă cremă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac. Un borcan costă 1 cor.
Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.
Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.
Pasta Iuno 2 cor.
Pasta Iuno 2 cor.
— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purtativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil. o cutie de probă 2 cor.
— Contra guturaiului, tusei, răgușelii, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria” alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).

ULTIME ȘTIRI.

Criza. Budapesta, 7 Octombrie. În audiența de ieri pe care i-a acordat-o lui Khuen, M. Sa l'a însărcinat să conducă de-o camdată tot el afacerile, în chip provisor, până la definitivă hotărâre ce va lua-o M. Sa.
In același timp M. Sa a făcut cunoscută că va inaugura podul Eli-sabeta nu la venirea pe mâne ci va fi reprezentat prin arhiducele Iosif August. M. Sa a invitat la audiență pe Széll. Din asta în cercurile politice se

face combinația că M. Sa ar însărcina cu formare noului cabinet pe Széll. Criza, după toate probabilitățile, abea în săptămâna viitoare se va rezolva.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Licitațiune minuendă.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu Aradan dno 18 August Nr. 4641/903 pentru zidirea din nou a unei sale de învățămînt, se publică licitațiune minuendă pe 11 Oct. a. c. la orele 2 după meazăzi în localitatea școlii gr. or. române din Boroșineu.

Prețul de esclamare 2345 cor. 68 fil. Licitanții vor avea să depună valdiu 10% în bani gata, ori în papire de valoare înainte de începerea licitațiunii.

Planul, proiectul de spese și condițiunile se pot vedea în cancelaria oficiului parochial din loc.

Beroș-lneu 28/IX 1903.

Vasilu Balan
cond. of. paroch.

Preluare și deschidere de restaurant.

Am onorul a aduce la cunoștința M. O. Public din loc și provință, că binecunoscutul

Hotel

la
„Regele maghiar”
(Magyar Kiraly)
strada Boczko (casa Meistrovits) cu începutul lui Octombrie

I'am preluat și deschis.

Mă voi nizei mai ales să servesc M. O. Public cu vinuri bune și curate mâncări alese din bucătărie ungurească. Localitățile mele aranjate de nou, cu punctul tuturor receințelor moderne. Prețurile odăilor sunt avantajoase. — Hotelul meu e vis-a-vis de gara centrală.

Bazat pe activitatea mea de mulți ani, asigur stimații mei oaspeți că se vor bucura de un serviciu prompt și-l rog să mă cerceteze cât mai des.

Cu deosebită stimă
8 1-5 **PORCZÁN LAJOS,**
hoteller.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. Public că în str. **Andrássy Nr. 20,** palatul Fischer, în vecinătatea hotelului central, sub firma improcolată

Singer Sándor

am deschis o prăvălie de
mode pentru dame,

lingerie și mărfuri mărunte.

În decursul unei activități vaste am studiat gustul dinovații mal înalte, precum și toate inovațiile pe terenul modei și lingeriei, și mi-am aranjat apoi prăvălia pe bazele aceste.

M'am pus în legătură stabilă cu cele dintii firme din țară și străinătate, prin ce sunt în stare a pune la dispoziția marelui public mărfurile cele mai elegante și bune, pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Când atrag atenția M. On. Public asupra acestui fapt, îl rog ca și pe viitor să binevoiască a se adresa d'adrechtul la firma mea.

Activitatea mea de până acum, precum și principiile mele soide ofer garanție deplină, că mă voi ști face vrednic de încrederea publicului mare.

Cu deosebită stimă
1071 4-25 **SINGER SÁNDOR,**
A R A D. Andrássy-tér 20.

Până aci membru intern al firmei, Rosenblüh H. și Comp.

tueli suma de 383,546 cor. a fost primit în desbatare generală și specială.
A urmat apoi propunerea independentă a baronului Stojanovics ca congregația să trimită Dietei o adresă în favoarea eliberării soldaților cari au împlinit anul al treilea. Deputatul dietal Mayer Károly e de părere a se adauga la propunerea Stojanovics amandamentul în care se află cercurii conducătoare ale armatei, prin urmare roagă legislația să delature cauzele cari pricinuesc reținerea soldaților. S'a primit propunerea Stojanovics cu amendamentul Mayer.

Acușiunile deputatului Lendl în contra slujbașilor dela comitat a dat, precum se știe, escamatoriilor din oștiri de investigație prilejul, ca prin o grupare isteată a acușiunilor, cari pot și a celor cari nu pot forma obiect de cercetare, ș-a scoată rezultatul că administrația comitatului nu suferă de niciun cusur. Congregația a rostit la aceasta „amînul” și ministrul a aprobat cuvîntul acesta de deslegare, ceea-ce s'a adus ieri la cunoștința părinților comitatului.

După aceasta a urmat desbatarea statului despre remunerațiunile notarilor comitatului pentru lucrările private. Dr. I. Niamessny combate proiectul, care atinge interesele advocaților. (Strigăte: Întâi e public!).

S'a ridicat apoi protopopul Pepa. Zice că sunt acte oficioase, cari nu sunt prin lege obligate la avocat, aceea pot fi făcute prin oricine. De altfel ministrul însuși a recunoscut dreptul notarilor comitatului de a face documente cari nu se țin strict de cele procesuale, prin urmare comitatul n'are dreptul de a dispune altfel. Este un interes obștesc, ca populațiunea să-și faca documentele de lipsă ieftin și cu înlesnire, ear asta numai cu notarul din sat e posibil. — Poate că ieri ș-a jentâmplă și greșeli (intruzerii: Dar advocații nu greșesc?)

Fisșanul Mohár declară, că chestiunile principale ministrul li-a hotărât deja, prin urmare statutul a trebuit făcut. C. Mayer e de părere ca comitatul nu poate avea în vedere interesele unor clase singurate, ci interesele majorității, recomandă primirea statutului. Congregația primește neschimbat statutul.

Dup' asta renegatul sârb baronul Stojanovics propune o comisie care să elaboreze un statut cu privire la aducerea la înflorire a băilor dela Buzias și se plânge că în școala confesională română de acolo nu se propune cu destul rezultat limba maghiară; cere școală de stat.

Protopopul Pepa în terminî energic vestește vorbirea renegatului sârb, apărînd școala română și arătînd că scopul ei principal este a se propune întrînsa limba română. S'a luat la cunoștința raportul vice comitatului.

țelenit al istoriei naționale. Eu votu fi cel dintău, care îl votu felicită, dacă ei vor duce cu un pas mai înainte cercetările istorice, și vor spune adevărul cu inimă curată, și nu vor face ca dl Nicolau Popca, în „Vechia Mitropolie”, în care a reprodus și interpretat fals documentele descoperite de urgiștii uniți, sau ca dl Dr. George Alexici, care ca să dovedească „suferețele, cari s'au năpustit în noștrul „sfințel unit” asupra poporului nostru aparținător bisericii dreptmaritoare a răsăritului, din părțile Bihorene” (Pagini din trecut pag. 4), publică documente, cari dovedesc tocmai contrarul, adică prigonirea îndurată de uniți din partea neuniților amăgiți de Serbi. Așa d. e. un popă unit să plânge la episcopul unit Meletei, că popă neunit din Dobracinești: „cu hula și scandela ce face cătră oameni pe de lături, ce și prin satul meu tot de-auna umblă răcnind ca un leu pe la toate casele și cărcimă și în toate locurile, ori la boțezuri, ori la petrecani, zicînd că me f... în suflet și în șapte suflete cu biserica mea și și altele, care nu le putem nici spune pentru grozăvia lor, și viind satul meu a boțezu cu forță de fier și ținîndu-o lângă sine până botează pruncul, și până manăncă ospățul cu oamenii tot în mână o ține și zicînd de șapte suflete, că de m'asf face eu acolo ar face cu mine ospet, — tot sfaturii face cu oamenii, cât s'au oprit să nu vie nici la biserica mea, nici eu să nu le slujesc nimica, pentru că Dumnezeu nu primește slujba mea” (Ibid.

Telefon Nr. 419.

Telefon Nr. 419.

CAFEA, CIAI ȘI ROM eftin!

Prețurile!

	fl.	cr.		fl.	cr.
1 chil. cafea de casă	1.	50	1 chil. cafea de Cuba, f. fină, me-	2.	—
1 „ de Portorico	1.	40	stecată	2.	—
1 „ de Cuba, boabe mă-			1 „ cafea margaritar, prăjită	2.	10
runte, f. fină	1.	80	Mare depozit de cele mai aromatice		
1 „ cafea de Cuba, boabe mij-			romuri.		
locul, fină	2.	—			
1 „ cafea de Cuba, boabe mari,					
cea mai fină	2.	10			
1 „ cafea-mărgăritar de Cey-					
lon, cea mai fină	2.	10			
1 „ cafea-mărgăritar de Por-					
torico	2.	—			
1 „ cafea Mocca, veritabil ara-					
biană, cea mai fină	2.	10			
1 „ cafea Mocca, ver. arabiană					
fină	2.	—			
1 „ cafea de aur din Java,					
boabe mari, ff. fină	2.	10			
1 „ cafea de aur din Java	2.	—			

Recomand mai ales cafelele mele pră-
jite proaspăt în fie-care zi.

Toate se capătă pe lângă serviciu prompt la

CORNEL TĂMĂȘDAN, & C

prăvălie de spîțerii, delicatose, cafea, rom și ciai,

2 2-10

ARAD, Jozsef főherczeg ut 12.

La plăți în bani gata 2% rabat. — La comande din provincă nu se scoroțește
pachetarea.

Nassan B.

Prăvălie de ploiere și parisoluri.

ARAD,

Piața Libertății Nr. 19.

Atrag atenția M. On. Public din loc și provincă
asupra

**depositului de ploiere și parisoluri
fabricat propriu.**

Am în deposit ploierele cele mai moderne, făcute
din materia cea mai bună, pe lângă prețurile cele mai
avantajoase.

Reparaturi și alte lucrări se primesc eftin.

Ploiere cumpărate la mine
se reparaază gratuit.

UHERECZKY GEZA

tapesier și decorator

Arad, strada Vörösmarthy nr. 3 (vis-à-vis de teatru.)

Pentru toate sfacerile ce se ivesc cu ocaziunea mutărilor am onoare a atrage
atențiunea onor. public asupra lucrărilor de ori-ce ram de

952 14-50

Tapiserie și decorațiune

ce le efectueșc în atelierul meu, unde pentru prețurile cele mai moderate efectueșc
precis lucrări nouă și reparări, precum și îmbrăcarea meselor de biliard.

FRIED SAMUEL

curățitor de haine.

Strada Weitzer János Nr. 19 **ARAD**, Strada Weitzer János Nr. 19.

Ori-ce haine pentru domni, dame sau băieți, de culoare cât de gi-
gașe sau cu decorări cât de bogate, perdele de dantele, haine pentru
teatru și uniforme se curățesc și colorează pe lângă garanță eu pre-
eftin și prompt.

951 26-25

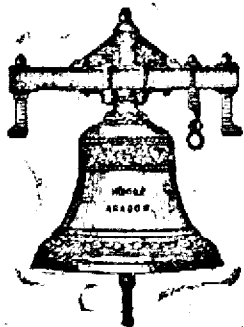
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de
pompe, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

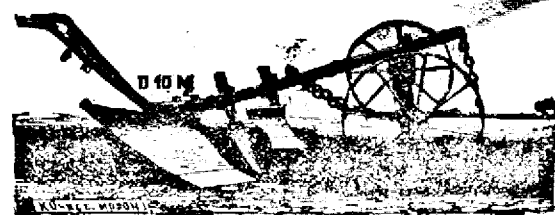
Cu garanție pe mai mulți ani și pe
lângă cele mai favorabile condiții de platire
— recomandă clopotele sale cu patentă ces.
și reg. invenție proprie, cari au avantajul
că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea
unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc,
— se face o economie de 20—30% la
greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer
ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin
a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și
chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se
clatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană
de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor
vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-
solviere nelăsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se
trimt gratis.

7 1-25

Mașini și unelte economice

asa

mașini de sămănat, mașini p. curățitul de
neghină, ciururi, mașini de store

și a. în calitate bună

și pe lângă prețuri avantajoase se pot capăta la

KOVÁCS SOMA

comerciant de mașini

ARAD, palatul Neumann.

Escluzivul depozitar

al fabricantului de mașini din Moscovia

KÜHNE E.

1065 6-10

